

NAŠA MOČ

LIST ZA ČLANE VZAJEMNE ZAVAROVALNICE V LJUBLJANI

Izhaja dvanajstkrat na leto. — Celoletna naročnina za člane Vzajemne zavarovalnice Din 1'—, za vse ostale Din 16'—

Izdaja: Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani. — Uredništvo in uprava v Ljubljani, Miklošičeva cesta 19, telefon 25-21 in 25-22.

LETNIK I.

AVGUST 1936

ŠTEV. 8

XXXV. redni občni zbor Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani

Ob lepi udeležbi članstva se je vršil 7. julija t. l. popoldne v posvetovalnici v naši glavni palači XXXV. redni letni občni zbor Vzajemne zavarovalnice. Zbor je vodil zaslužni predsednik, stolni kanonik veleč. g. Ivan Sušnik. Z napeto pozornostjo so udeleženci sledili izčrpnim poročilom o poslovanju Vzajemne v letu 1935. Iz poročil posnemamo samo nekatere, splošno zanimive podatke:

Kakor vse naše gospodarstvo je tudi zavarovalstvo v preteklem letu stalo še v znamenju vsesplošne gospodarske stiske. Pozna se to zlasti pri plačevanju premij. A tudi zmanjšana gradbena delavnost onemogoča zavarovalstvu polni razmah. Za življenjsko zavarovanje pa je brezposelnost in padanje službenih prejemkov posebno občutno.

Kljub vsem takim težavam pa je Vzajemna tudi v letu 1935 krepko napredovala in zopet pokazala, da uživa vedno večje in močnejše zaupanje javnosti. Za ta napredek naj govorijo sledeče številke:

Zavarovalne vsote so v elementarnem oddelku koncem leta 1934 znašale Din 4.172.100.167.—. Koncem lanskega leta pa so znašale že

Din 4.504.268.003.—.

Povišek znaša tedaj nad 330 milijonov. Prav tako razveseljivo sliko kaže življenjski oddelk Vzajemne. Saj se je zavarovalna glavica tekem l. 1935 povišala od Din 141.073.600.— koncem l. 1934 na

Din 159.300.000.—.

ali za okroglih 18 milijonov dinarjev. In to kljub temu, da je bilo tekem l. 1935 razveljavljenih, reduciranih in odkupljenih zavarovanj za 33.100.000.—.

Zlasti ugodno so se razvijala ljudska zavarovanja pri pododdelku »KARITAS«, ki je sam dosegel zavarovalno glavico

50 milijonov.

Kako ogromno vrednoto imamo v Vzajemni, vidimo iz tehle številke: v letu 1935 je samo za požarne škode izplačala

Din 5.161.855.51.

Njen življenjski oddelk je izplačal samo za smrtne slučaje in potekla zavarovanja

Din 1.568.465.60,

od tega samo pododdelk »KARITAS« okrog pol milijona dinarjev. V teh čudnih časih, ko človek niti do svojega denarja ne more, je pač mnogo vredno, da lahko zavarovanci na svoje življenjske police dvigajo posojila v višini njih odkupnih vrednosti. Samo takih posojil je Vzajemna izplačala v l. 1935 skoro dva milijona. To blagodejno delovanje uživa vedno večje zaupanje, kar se kaže v živahnem pristopanju k življenjskemu zavarovanju. Saj je Vzajemna samo v l. 1935 izstavila 7.035 novih življenjskih polic.

Ko smo trdili, da izhaja »Naša moč« v 100.000 izvodih, je marsikdo neumno zmajal z glavo, češ: Reklama. Na občnem zboru pa smo

čuli, da ima Vzajemna zavarovalnica 103.022 članov. Ker je »Naša moč« namenjena prav slehernemu članu, vidimo, da je naklada 100.000 celo prenizka. Sedaj tudi razumemo, zakaj je prvih števil »Naše moči« tako hitro zmanjkalo.

Prav mnogokrat ste že slišali govoriti nasprotne agente: »Kaj se bode te zavarovali pri Vzajemni, ko tam ni varno!« Kako je pa s to varnostjo? Če vam povemo, da znašajo vsa jamstvena sredstva Vzajemne lepo vsoto

Din 62.464.181.45

in da so samo tekem l. 1935 narastla za Din 5.701.690.94, potem veste, da ima beseda o varnosti pri Vzajemni svojo visoko ceno. Ta sredstva niso naložena v kake ničvredne papirje, nad temi sredstvi ne gospodari kaka inozemska kapitalistična moč, ne, to je premoženje našega naroda, ki z njim po svojih poštenih zaupnikih gospodari.

Lep del kritičnih sredstev Vzajemne je naložen v rentabilnih nepremičninah. Le-te so se v zadnjem času pomnožile za krasno novo petnadstropno hišo ob Miklošičevi cesti v Ljubljani, v kateri bo nameščen tudi del pisarn Vzajemne. Naraščajoče poslovanje pri Vzajemni zahteva tudi obširnejših prostorov.

Vse ogromno delo Vzajemne vrši poleg izvoljenega nadzorništva odnosno ravnateljstva še 78 uradnikov, 9 slug, 25 potnikov in 365 krajevnih zastopnikov.

Najbolj vas pa gotovo zanima,

kako je z dobičkom.

Pri takem obširnem poslovanju, kjer gre za milijonske vsote, mora gotovo biti tudi kaj dobička. Gotovo. Dobiček je znak solidnosti in moči zavoda. A prekomerni dobički so v zavarovalstvu tudi znak, da zavarovalnica stiska tam, kjer bi morala dajati. Dobiček pri Vzajemni zavarovalnici odgovarja njeni moči, vendar pa razmeroma ni visok. V vseh oddelkih skupaj je v letu 1935 prebitka Din 565.885.05. Ta prebitok ima pa v primeri z mnogimi drugimi zavarovalnicami, kjer se iz prebitka delijo dividende lastnikom zavarovalnice, svojo posebno vlogo. On se ne deli nikomur, temveč služi izključno le okrepitvi varnostnih skladov, služi tedaj rasti Vzajemne zavarovalnice in opravičuje vedno večje zaupanje do zavoda.

Tako je mogel občni zbor le z veseljem ugotoviti, da je Vzajemna v poslovnem letu 1935 v svojem razvoju spet napravila krepak korak naprej. Njeno pošteno delo za dobrobit naroda ji je bil najmočnejši ščit proti navalu splošne gospodarske stiske.

Naše poročilo o občnem zboru bi bilo pa nepopolno, če ne bi podčrtali

enodušnosti in soglasja,

ki je vladalo med udeleženci zbora. Kakor so bila soglasno in z odobravanjem sprejeta vsa poročila, tako je bil z navdušenjem izvoljen v nadzorništvo Vzajemne na mesto pokojnega gosp. Franca Uršiča ljubljanski stolni župnik, kanonik g. dr. Tomaž Klinar. Ta enodušnost pa je tudi najboljši perok za srečno bodočnost Vzajemne, pa tudi za njeno še večjo delavnost v prid zavarovancev,

Brzoparilniki
in
gnojnične črpalke
znamke
„GAMA“
so proizvodi izključno domače obrti, le polovico cenejši in boljše kakovosti kot inozemski.

Izdeluje in prodaja jih tvrdka
Ciril Podržaj,
splošno ključavničarstvo,
12, p. Studenec pri Ljubljani
Pojasnila in ceniki brezplačno

QUALITÉ EXTRA
INDESTRUCTIBLE

Samo
STOLI

Iz upognjenega lesa združujejo največjo eleganco z izredno odpornostjo in trpežnostjo.

REMEC-Co.
tovarna upognjenega pohištva

KAMNIK Zahtevajte v vseh pohištvenih trgovinah le naše blago

Pravočasno skrbite

in si pripravite stroje, ki jih potrebujete pri gospodarstvu:

Prvovrstne mlatilnice, gepelni, transmisijske potrebščine, žitne čistilnice, trijerji i. t. d. vedno v zalogi.

Točno in skrbno boste postreženi! Iščemo krajevne zastopnike!

FERDO SMOLA

Poljedelski stroji in plugi
SV. JURIJ OB JUŽ. ŽEL. PRI CELJU

Dr. Josip Dermastia:

Zavarovalna zakonodaja v naši državi

Zavarovanje je tako važna narodno-gospodarska panoga, da nujno potrebuje svoje posebne zakonite ureditve. Zavarovalna zakonodaja se loči v dva dela, in sicer v javnopravni in zasebnopravni. Javnopravni del zavarovalne zakonodaje urejuje odnose zavarovalnic do javne uprave in ureja zlasti vprašanje koncesije za delovanje zavarovalnic ter nadzor državne oblasti nad zavarovalnicami. Zavarovalna zakonodaja zasebnopravnega značaja urejuje pa zasebnopravne odnose med zavarovanci in zavarovalnicami, ki nastanejo na podlagi sklenjene zavarovalne pogodbe.

Načelo dobre zavarovalne zakonodaje mora biti: popolna zaščita zavarovancev. Zavarovanje je take naravi, da je popolna zaščita zavarovancev etična zahteva. Na podlagi zavarovalne pogodbe se zavezuje zavarovanec plačevati premijo, da bo prejel od zavarovalnice pri nastopu zavarovalnega primera odškodnino za nastalo škodo. Zavarovalna zakonodaja mora skrbeti za to, da ostane zavarovalnica v takem položaju, da more vsak trenutek vršiti svojo nalogo, to je, da plača takoj in pošteno ugotovljeno odškodnino. Zavarovalna zakonodaja mora ustvariti predpogoje, ki ohranjajo zavarovalnice v takem položaju, da so vedno zmožne plačila — zlasti mora določati, kdo in pod kakšnimi pogoji sme vršiti zavarovalne posle ter na kak način mora postopati pri izvrševanju zavarovalnih poslov, da ostane v finančnem ravnovesju glede na nastale škode in stroške, združene z upravo.

V naši državi nimamo enotne zavarovalne zakonodaje. V Sloveniji in Dalmaciji je v veljavi še stara avstrijska zavarovalna zakonodaja, in sicer: avstrijski zakon o zavarovalni pogodbi z dne 23. XII. 1917, drž. zak. št. 501, ki ureja zasebnopravne odnose med zavarovanci in zavarovalnicami, in zavarovalni regulativ z dne 5. III. 1896, drž. zak. št. 31, ki ureja javnopravne odnose med državo in zavarovalnicami.

V ostalih delih naše države ne obstajajo nobene zakonite določbe glede ureditve javnopravnega vprašanja med državno upravo in zavarovalnicami, ter se le v srbskem državljanskem zakoniku in v hrvatsko-madžarskem trgovinskem zakonu iz leta 1875, ki je še v veljavi na ozemlju bivše Hrvatske in Slavonije, v Vojvodini, Bački, Baranji in Banatu, nahajajo določbe, ki urejajo zasebnopravno razmerje med zavarovanci in zavarovalnicami. Te določbe so tako zelo pomanjkljive, da nikakor ne ustrezajo potrebam modernega zakona o zavarovanju in o sklepanju, izvajanju itd. zavarovalnih pogodb.

Črnogorski imovinski zakon popolnoma molči o zavarovalni pogodbi.

Ker nedostajajo deloma zakoniti predpisi, deloma si pa še obstoječi zbog pomanjkljivosti in medsebojne različnosti kolikor toliko nasprotujejo, je postala v naši državi težnja po enotni zavarovalni zakonodaji zelo velika.

Zveza zavarovalnic je od svojega postanka stalno zahtevala enotno zavarovalno zakonodajo, dobro se zavedajoč, da je nujno potrebna v interesu zavarovalstva kakor tudi za zaščito zavarovancev.

Zahteva po enotni zavarovalni zakonodaji je prišla prav posebno in v slovesni obliki do izraza na lanskem pravniškem kongresu v Belgradu, ki s posebno resolucijo opozarja pristojne zakonodajne činitelje na skrajni čas, da se pristopi k izenačenju zavarovalne zakonodaje v interesu zaščite zavarovancev.

Trgovinsko ministrstvo je to splošno zahtevo upoštevalo in pripravilo načrt uredbe glede državnega nadzora zavarovalnic, ker je popolna zakonodaja trenutno nemogoča. Načrt uredbe se je že večkrat pretresal in je pri tem temeljito sodelovala Zveza zavarovalnic.

V začetku meseca julija se je v trgovinskem ministrstvu vršila konferenca glede označene uredbe, na kateri so sodelovali zastopniki državne oblasti, predstavniki trgovinskih zbornic, pravniki, zavarovalni praktiki in zavarovalni matematiki.

Na konferenci se je splošno poudarila pogubnost in škodljivost načela svobodne roke v premijski politiki. S tem v zvezi je konferenca v smeri potrebnega minimiranja premij, tako v življenju kakor v elementaru, prepustila ministrstvu, da takoj izda potrebne odredbe, čim bi se zapazili najmanjši znaki razornega vpliva premijske politike, ki izvira iz nelojalne konkurence. Splošno se je tudi izrazilo mnenje, da se z uredbo prepove zavarovanje v zlatu in v tujih valutah.

Uredba bo imela določbe glede nalaganja denarja, ki tvori premijsko rezervo, da se ustvari zavarovancem popolna varnost glede izpolnitve prevzetih obveznosti in zlasti plačila škod pozavarovalnicam.

Zeleti je, da naša država dobi čimprej dobro zavarovalno zakonodajo, s katero bodo zaščiteni interesi zavarovancev in s katero bo zajamčen zanesljiv obstoj in uspešen razvoj zavarovalstva, ki je najvažnejša panoga našega narodnega gospodarstva.

Izvrševanje zakonodaje morajo dobiti v roke pošteni ljudje, kajti najboljša zavarovalna zakonodaja ne bo prinesla zaželjenega uspeha, če bodo nadzor izvrševali nepošteni in podkupljivi ljudje, kar se je jasno pokazalo v zadevi Feniksa v Avstriji in na Češkem, koder so zavarovanci utrpeli ogromno škodo v kljub obstoju dobrega nadzornega zakona.

UNIFORME

in vse potrebščine, blagove, kape, znake itd. za železničarje, orožnike, vojaštvo, godbe, financarje. Celokupno gasilsko orodje najceneje pri

A. KASSIG, Ljubljana
Miklošičeva cesta št. 17

Cenjenemu občinstvu v ljudo naznanjam, da bom otvoril v začetku avgusta t. l. v novi zgradbi Vzemne zavarovalnice na Miklošičevi cesti poleg njene palače novo podružnico moje obrti. Za obilen obisk se priporoča

Ivan Javornik,

mesar, prekajevalec in izdelovalec vsakovrstnih mesnih izdelkov iz svežega in suhega mesa.

Ljubljana, Domobrnska 7. Tel. 27-03, 31-57.
Podružnice: Wolfova ulica št. 12, stojnica šolaki drevored, Dolenska cesta št. 49, Miklošičeva c. 17.

Naš kmet, zaščita in dobave

Odkar traja tako zvana »kriza«, ki se ji npr. tujajo vsi grehi, češ da je samo kriza vzrok vsem gospodarskim neprilikom, beremo in poslušamo iz najmerodajnejših krogov pisмене in ustne izjave že vsa leta gospodarskega zastoja — ali če hočete krize — eno in isto kralitico: Kmetu se mora pomagati! — Dvigniti se morajo cene kmetijskim pridelkom; — Kmeta je treba zaščititi!

Vse to je res. Brez pridržka. Ko bi ne bile to samo besede za potrpežljiva ušesa poslušalcev ali pisane črke za papir, ki vse potrpi in vse prenese.

Da, pomagati se mora kmetu: to vemo vsi, tudi meščani in tako zvani srednji sloji, uradniki; ve tudi delavec, ne samo kmetiški; prav tako cestni kakor stavbeni in tovarniški. Toda kako pomagati?

Vprašanje, s katerim si menda vsi »merodajnik« belijo glave, ne da bi odkrili način te pomoči. Zakaj ta zaščita kmeta, ki se mu je nudila v odlogom odplačevanja in vračanja dolgov, mu je v gospodarskem pogledu prinesla bore malo koristi. Dolžan danes ni dosti manj ali pa nič manj, nego je bil pred zaščito, ki mu je pa hkrati zaprla ves kredit. Naravno; kajti če denarni zavodi nimajo dotoka denarja niti od vlog niti od vračanja posojil, tudi dajati ne morejo.

O tem — ali in koliko je umestna zaščita in potrebno nadaljevanje zaščite našega kmeta — pisati in razmišljati v okviru pričujočega člančica ni naša zadeva. Toliko pa vendarle omenjamo, da vsa zaščita našemu kmetu ne bo kdo ve kaj koristila, ako ne pridejo denarni zavodi do denarnih sredstev, tako da bo obtok denarja zopet normalen, pravičen, kot je bil pred izbruhom »krize«. Kaj se bo v tem pogledu zgodilo, kdaj pridejo v blagajne naših denarnih zavodov oni stomilijoni, o katerih se govori in mnogo obeta, tega niti iz zvezd še ni mogoče razbrati. Zakaj z obljubami in z vso dobro voljo ni mogoče izplačati vložniku niti pare. — Zaščita kmeta in zaščita denarnih zavodov pa še davno ni zaščita narodnega gospodarstva, ker ni hkrati zaščiten tudi drugi zelo, zelo soprizadeti — to je vlagatelj. To zadnje pa se dosedaj še ni zgodilo. Pa prav to je vzrok, da je zgubilo ljudstvo, ne rečem, da vse — gotovo pa velik del zaupanja v varnost vlog, kolikor je pač še denarja skrbljega v skrinjah in drugje. —

Zaupanje! To je tisto, kar je treba vzbuditi v ljudstvu. Vsa zaščita ne more odtehtati zaupanja. — Ako pristavim glede zaščite še to, da naj bi se omejila samo na tiste, ki so je res potrebni, a da bi se uknilo posplošenje, menim, da je o njej povedano dovolj. —

Toda o dobavah je treba spregovoriti nekaj resnih. —

Mislím na tiste dobave javnim napravam, zavodom — državnim in samoupravnim, ki jih izvršujejo neposredno producenti, to je tisti, ki pridelujejo razna živila sami in jih neposredno dobavljajo napravam, zavodom, tudi vojaštvu, i. dr. Sem spadajo poleg poljskih pridelkov tudi krma za živino in drva. — Tu bi bilo predvsem treba pokazati, kako naj se pomaga kmetu s tem, da se dvignejo cene njegovim pridelkom. — Pa kaj čujemo glede teh dobav? —

Razpišejo se javno; to zahtevajo predpisi, ki jih imamo danes sto odstotkov več, nego smo jih imeli kdaj prej. — Začne se divja zmanjševalna dražba in pehažo se že tu drug pred drugim, kdo se bo sploh mogel znebiti svojih pridelkov. Že ponudniki sami zbijajo cene drug drugemu. Kolikor pa si le-ti sami ne konkurirajo med seboj, — namesto da bi se pametno organizirali in določili primerne cene (ni treba, da so pretirane), potlačijo cene še razne komisije in kontrole na sramotno nižino tako, da naposled kmet — pridelovalec res nima drugega, nego da se znebi pridelkov, ki jih ne more porabiti sam in ne drugače spraviti v denar, in da ima za davke. — Ne zasluži pa nič, niti toliko, kolikor velja pridelovanje njega samega. —

Nedavno sem govoril z uradnikom, ki je bil sam član take komisije, pa se je tudi on sam zgražal nad tem, kako se prav pri takih dobavah za javne ustanove in zavode pritiskajo cene nazdol krompirju, zelju, kurivju, sploh vsemu, kar proizvaja kmet ob znoju in žuljih svojih rok. —

Kakšno protislovje z izjavami onih »merodajnik«, ki hočejo dvigniti cene kmetijskim pridelkom! Ako naj se res dvignejo, je pač treba, da prednjačijo z dobrim zgledom v prvi vrsti komisije in kontrole, ki odločajo o dobavah kmetijskih pridelkov javnim ustanovam in zavodom neposredno od pridelovalcev. — Ali naj plačuje višje cene samo delavec, meščan in uradnik? F. K-n.

Zavarovanje je veljavno le tedaj, ako je plačano. Razumljivo je, da tako zavarovavec kakor zavarovalnica točno in neprestano skrbita, da je premija pravočasno plačana. Kajti za zavarovanca je strašen tisti občutek, ko si prepričan, da si zavarovan in nenadoma pogoriš! Zavarovalnica pa odškodnino odkloni, češ saj premija ni plačana! Človek bi se iz kože vrgel, tako hudo je kesanje, ko je prepozno in vse zastoj.

Predno premija zapade, prejme zavarovavec poziv za plačilo in položnico. Nič mu ni treba pisati, nič zneska sproti določati. Na položnici je vse in razločno zapisano. Zavarovaneu preostane le korak na pošto in vse je urejeno. **Droben papir odrezka je morda zanj vrednost cele domačije!** »Zdaj mi ni mar nocojšnja noč in jutrišnje treskanje; zavarovanje je plačano in me varuje škode.«

Ako nisi plačal prve dni, ko si prejel položnico, je nevarno, da sploh ne boš plačal. Denar si imel že pripravljen, pa te je tik pred pošto zmotil hudimán in si šel mimo. Oglasa se ti vest, češ, plačaj, da boš varen! Ti pa se prepričuješ in braniš z ugovori, ki ti kar vrejo v misli. »Saj bom, še je čas; naj počakajo; saj sem jim lani zastoj plačal, ker nisem pogorel; revežu naj prizanesajo; par dinarjev zavarovalnica laže utrpi kakor jaz; sicer pa: s silo mi nič ne morejo, ko je kmečka zaščita.« In tako brez konca!

Dnevi tečejo in nevarnost ne počiva. Premija ni plačana in zavarovanje ne velja. Kakor bi vežna vrata na stečaj odprl in bi odšel z doma! »Kdo mi kaj more, ko imam ključ pri sebi!« Prav tako smešno je imeti domačijo zavarovano, premijo pa neplačano.

Skrb zavarovalnice za korist svojih članov pa nikoli ne miruje. Vsakega, ki se izpostavlja nevarni igri neplačila, opominja z dopisom in novo položnico. Ako to ne zaleže, opozarja z zastopnikom, terja z odvetnikom, svari s sodnijo in tožbo. Ne-spametno je misliti, da zavarovalnica dela vse to le v svojo korist in zaradi sebe! Kaj naj podjetju z milijonskimi vrednostmi koristi borih par desetakov letne premije! Marveč za obstoj zavarovanca gre skrb in boj! Za njegovo bodočnost! Iz tiste podlage gre, da je zavarovanje dobrodelnost, ki naj svojim članom vzajemno pomaga, ne pa, da jih izrablja in obubožava! Napačno je prepričanje, da zavarovalnica le na denar in svoj žep misli! Nasprotno: za blagor vseh članov je ves trud! Kakšen živ dokaz za to je na primer nalozba rezerv v nepremično last in palačo! Tam je denar, last vseh članov, varno spravljen!

Kam boš, oče Martin, uprl svoje zaupanje, ako veš, da odhaja tvoj denar čez mejo, ven iz domovine, da opravljajo z njim ljudje, ki tvojega jezika in tvoje duše prav nič ne poznajo in poznati nečejo! Ne pozabimo nikoli, kaj nam je Slovincem naša domača slovenska zavarovalnica, kaj je našemu narodu bila in bo v bodoče, ako bomo vsi hoteli!

Zavarovavec kljub vsemu premije ne plača. Otopen je v brezbriznosti, v lenobi, v bedi in obupu. Vendar je zdaj zanj zavarovanje dvakrat potrebno. Toda, zaostanek je velik in plačilo je resnično vedno težje! Kajti, opomini in posredovanja in tožbe stanejo denar. Kdo bo te stroške nosil? Mar zavarovalnica za svojo dobro voljo? Pa kdo bo od teh stroškov bogatel? Ne zavarovavec in ne zavarovalnica! Oba trpita veliko škodo. Ali misliš, da bodo stroški uničili zavarovalnico in bo odnehala? Nikakor ne! Kadar gre za korist članov, je treba vse poskusiti. Stroški bodo rasti v škodo zavarovanca. Namesto par desetakov bo moral šteti par stotakov, sicer bo zapel boben in bo moral s svoje ljube domačije! Zavarovanje mu nič več ne daje pomirjenja in varnosti; zdaj s silo preganja svojega varovanca kakor oče nehvaležnega sina.

Če si zaostal lani, boš tudi letos! Kaj misliš, da boš drugo leto lažje plačal? Če ne boš pogorel, ne bo treba plačati? Kako se motiš! Nastali stroški ti bodo premijo potrojili. Tedaj ne bo več zaloglo žito iz kašče ali tele iz hleva! Naprodaj bo morala njiva in travnik in nazadnje dom!

Taka je namreč pravica, oče Martin: pogodba ni igrača! Možato besedo si dal in podpisal, ko si mislil v dobrem srecu na skrb in ljubezen do svojih in do domačije! Se zdajle boš mož in vzdržil za vsako ceno!

Takole vzdrži: ko prejmeš položnico in poziv, ne zavrzí ga, da nanj ne pozabiš! Vsako uro in vsak čas, doma in zdoma, vedno gruntaj in tuhtaj, kako boš plačal, težke skrbi se znebil, svojo domačijo obvaroval! Zdaj daš par dinarčkov — morda še nocojšnja noč jih boš potreboval par tisoč!

Kadar si plačal, bodi miren in brez skrbi! Zavarovalnica te pozna in te bo rešila!

ČEVLJI *Peko* VODIJO V KVALITETI

A. vindišar, Ljubljana:

Zavarovanje je treba plačati

V nedeljo popoldne se je oglasil agent. Dolgo se je vrtil po hiši in kaj spretno otesal svoj jezik. Pa nekakšne papirje mu je vsiljeval, da se je oče Martin naenkrat znašel za mizo in mu je agent mimogrede uštlul svinčnik v roko. Podpisal je papir, kjer in kakor je to agent moledeval. »Vsa znebil se te bom, če nisi sam hudimán!«

Oče je podpisal pogodbo. Ta pogodba je zavarovanje. Zavarovalna pogodba je dogovor dveh, od katerih se eden zaveže, da bo priskočil v slučaju potrebe na pomoč z denarjem — to je zavarovalnica — in se zaveže drugi, da bo plačeval za določen čas določeni znesek v natančno določeni namen — to je zavarovavec in premija. — Vsak od obeh pogodbenikov more po določilih zakona svoje pravice braniti in uveljavljati, istočasno pa je dolžan svoje obveznosti, ki izvirajo iz črke in smisla pogodbe, izvrševati in čuvati.

Iz pogodbe tedaj izvira za zavarovanca dolžnost plačevanja premij in pravica do povrnitve škode, ki nastane po nastopu zavarovanega slučajja. Za zavarovalnico pa pravica do prejema določene premije, njenega izterjavanja in vnovčenja, obenem pa dolžnost, da nudi vsak čas in v vsakem slučaju odškodnino za nastalo škodo.

Za uveljavljenje enega kakor drugega daje zakon na razpolago vsa sredstva; za izterjavanje plačil je dovoljena tožba, zaznamba, vknjižba (intabulacija), rubež in druge vrste zasledovanja in preganjanja. Za izplačilo odškodnine so seveda na razpolago ista sredstva.

Zanima nas danes, kako zavarovavec izvršuje svojo dolžnost plačevanja premije in kako zavarovalnica uveljavlja svojo pravico do kasiranja.

Tistemu, ki še ni zavarovan, je kaj lahko dopovedati potrebo in nujnost zavarovanja; vse pritrdi, pa vse razume. Ko pa začneš o plačevanju premij, mu umolkne jezik in zastane pamet. Treba je iznajdljivosti, preden ga prepričaš o neizogibnosti plačila. Preden nisi dal na tehtnico na eno stran vseh koristi zavarovanja, na drugo stran pa dolžnosti in nujnosti plačevanja premij, spoznanje ne bo uravnovešeno; ga ne boš razumel in ne užival. Dokler iz svoje stiske ne boš uprl pogleda v cilj varnega zavarovanja, zahrepenel po njem z vso silo, ne boš zmoget plačila. Ali pa ti bo vsako plačilo prizadevalo silne težave in stroške.

Premijo, ki je po pogodbi za celo dobo določena, je treba plačevati vnaprej in za tisti čas, ki je bil dogovorjen: ali celoletno, polletno ali mesečno. Požarna premija, ki je redno prav nizka, se plačuje celoletno, le v redkih izjemah v obrokih; življenjska premija skoraj redno v obrokih.

Javna zahvala in priznanje

Podpisani posestniki — člani Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani — prizadeji po težkih in usodnih požarnih nesrečah, izrekamo naši domači zavarovalnici iskreno zahvalo in javno priznanje, ker smo bili v najtežjih trenutkih deležni vse njene pozornosti in velikodušnosti. Ob kulantni očitni škodi smo se lahko ponovno prepričali, da je Vzajemna zavarovalnica odkritosrčna prijateljica in dobrotnica slovenskega ljudstva.

Cerkveno predstojništvo Nova Štifta pri Gor. gradu; (Požar 12. 6. 1936)

Jare Franc, Vel. Brusnice 68; (Požar 12. 6. 1936)

Suhadolnik Franc, Dole 13, p. Borovnica; (Požar 2. 7. 1936)

Čatar Matija in Elizabeta, Črnolica 13, p. Sv. Jurij ob juž. žel.; (Požar 22. 6. 1936)

Pergar Anton in Marija, Preserje 10, p. Braslovce; (Požar 23. 6. 1936)

Esih Štefan in Pavla, Spod. Polskava 117 pri Slov. Bistrici; (Požar 19. 6. 1936)

Rimsko-katoliška cerkevna občina Martjanci v Premurju; (Požar 21. 6. 1936)

Horvat Franc in Ana, Bučkovci 30, p. Mala Nedelja; (Požar 21. 6. 1936)

Gašparič Franc in Marjeta, Braclavci 17, p. Moškanjci pri Ptuj; (Požar 22. 6. 1936)

Mohorko Anton in Antonija, Žetale 54 pri Rogatcu; (Požar 17. 6. 1936)

Jančič Matevž in Anastazija, Variša vas 84, p. Makole; (Požar 22. 6. 1936)

Lesna in gospodarska zadruga v Slov. Bistrici; (Požar 13. 6. 1936)

Sirec Lojze in Ana, Slape 15, p. Ptujška gora; (Požar 22. 6. 1936)

Žnider Ivan in Marija, Sv. Jernej 16, p. Loče pri Konjicah; (Požar 15. 6. 1936)

Zaje Valentin, Gameljne, p. Št. Vid nad Ljubljano; (Požar 5. 7. 1936)

Čas Rok in Pavla, Šelenberk 22, p. Prevalje; (Požar 17. 6. 1936)

Setina Franc, Šmarna gora 83, p. Št. Vid nad Ljubljano; (Požar 18. 6. 1936)

Gorše Anton, Mala Loka 1, p. Višnja gora; (Požar 12. 6. 1936)

Maček Franc, Črni vrh 16, p. Polhov gradec; (Požar 28. 5. 1936)

Mesiček Anton in Marija, Razvanje 37, p. Hoče pri Mariboru; (Požar 1. 6. 1936)

Bauman Ivan in Amalija, Dobrenje 45, p. Pesnica; (Požar 8. 6. 1936)

Doberšek Ivan, Trnovec 19, p. Slov. Bistrica. (Požar 8. 6. 1936)

IZ SANJSKIH BUKEV

Angela videti: obiskal te bo orožnik.
Belo vrano videti: dobil boš zvestega prijatelja.
Bosonog biti: srečal boš kronskega upokojenca.
Dim videti: hranilnica, v kateri imaš denar, gre pod zaščito.

Gluh biti: srečen zakon.
Gosta dobiti: eksekutor ni daleč.
Gosko videti: obiskala te bo sorodnica.
Jesti, a vseeno lačen biti: dobil boš službo pri davkariji.

Ljudi videti, ki se tepo: žeganje bo.
Osla jahati: srečal boš znanca, ki te bo prošil za posojilo.

Lahu dati denar: zavaroval se boš pri inozemski zavarovalnici.

Vrabe jahati: zavarovan si pri »Feniks«. Prijatelja videti, ki te v nesreči pozna: brž se je treba zavarovati pri Vzajemni zavarovalnici.

Agentova smola. Zavarovalni agent: »Težki časi so to. Pomisli, komaj enega moža sem doslej mogel zavarovati za pol milijona, a še ta mi je po treh mesecih umrl.« — »In kaj je bilo potem?« — »Poročil sem njegovo vdovo.«

A. Belec, Št. Vid nad Ljubljano:

Gasilski spomini

Gasilskega slovtva Slovenci skorajda nimamo. Zlasti je še nezapisana zgodovina gasilstva pri nas. Vendar pa utegne marsikoga zanimati razvoj gasilskega gibanja na Slovenskem, zlasti na Kranjskem. Posebej bo to zanimalo starejše gasilske delavce in organizatorje. Zato sem se odločil, da napišem nekaj gasilskih spominov. Ne bo to celoten zgodovinski pregled, upam pa, da bo objektivni bralec ocenil te zapiske kot donesek k takemu pregledu in ne le kot osebne spomine pisca.

1. Gasilstvo na Kranjskem.

Ustanovitelj gasilskega društva v Ljubljani je bil Franc Doberlet. Po pravici zasluži ta mož častni priimek »oče kranjskega gasilstva«. Rodil se je v Ljubljani v Trnovem. Izučil se je mizarstva in je kot mizarški pomočnik veliko delal po raznih nemških velikih mestih. Ves čas pa se je tudi udejstvoval v nemških gasilskih organizacijah ter si pridobil veliko gasilskega znanja in odlično spretnost.

Okrog leta 1870 se je vrnil v Ljubljano ter otvoril mizarstvo delavnico za moderno pohištvo. Lepa moderna dela, ki se jih je priučil na Nemškem, so kmalu zaslovela ter je dobival veliko naročil. Ustanovil je veliko zalogo za takratne čase izredno lepega pohištva. Tako si je pridobil kaj lepo premoženje.

Prosti čas pa je posvečal priljubljenemu gasilskemu delu. Bil je nadarjen in priden gasilski večak ter je kmalu po povratku v domovino ustanovil Prvo prostovoljno gasilno društvo za mesto Ljubljana. To je bilo tudi prvo gasilsko društvo na Kranjskem. Pozneje je ustanovil še več društev na deželi. Ko se je gasilstvo že nekoliko razvilo, je povezal vsa gasilska društva v Gasilski zvezi, ki jo je ustanovil.

Doberlet je bil zelo priden, spreten in požrtvovalen gasilec. Kot majhen deček sem kaj rad hodil gledat ljubljanske gasilske vaje. Tako so me navdušile za lepo gasilsko delo, da sem l. 1888 ustanovil v Št. Vidu nad Ljubljano prostovoljno gasilsko društvo. Glavni pouk za delo mi je dal Franc Doberlet. Često mi je navdušeno pripovedoval o dobro organiziranih gasilskih društvih na Nemškem. Vse to me je za gasilsko delo navdušilo, z veseljem sem se poprijel organiziranja gasilstva pri nas in ustanovil več gasilskih društev v ljubljanski okolici, pa tudi po oddaljenejših krajih.

V svojem 85. letu je Doberlet zelo opešal in težko zbolel. Večkrat sem ga v boleznih obiskal. Tudi na bolniški postelji je z veseljem in rad govoril o gasilstvu, me spraševal o novih gasilskih društvih ter mi dajal strokovne nauke, zlasti še, ker smo prav takrat ustanavljali »Kranjsko deželno gasilsko zvezo v Ljubljani«. Dal mi je dosti preskušanih nasvetov ter me bodril k delu v društvih in zvezi. Za vse sem mu še danes zelo hvaležen. Bolelo pa me je, ko mi je tožil, da se čuti zapuščenega, zapostavljenega. Nekateri sodelavci so mu zrasli čez glavo, kar ga je žalostilo. Tolažil sem ga, kažoč na krasne uspehe njegovega dela, ki je oživilo toliko gasilskih društev, ki vsa streme za tem, da ohranjajo ljudsko premoženje. To naj mu bo v boleznih v tolažbo in zadoščenje, da je vse gasilsko delo uspeh njegovega prizadevanja.

Blagi skušeni mož, »oče kranjskega gasilstva«, je umrl 5. maja 1916. Kako je bil

priljubljen, je pričal njegov pogreb, ki je bil naravnost veličasten. Zlasti gasilstvo je bilo v pogrebem sprevidu zelo častno zastopano.

(Dalje.)

Podpisana naznanjam cenjenemu občinstvu, da otvorim v začetku avgusta t. l. v novi zgradbi Vzajemne zavarovalnice, poleg njene palače na Miklošičevi cesti

trgovino s sadjem in zelenjavo.

Postrežba bo solidna, točna in najboljša po zmernih cenah. Za obilen obisk se priporoča:

KONŠTANTIN MARIJA

Kaj naj kmet sedaj dela?

Poljedelstvo. Oves je že dozorel, deloma je že požet, v večini pa še čaka na srp. Proso bo šele proti koncu meseca godno. Razvoj ajde in repe, kakor tudi drugih strniščnih sadežev, je odvisen od vlage in toplote. Repo bo treba opletiti in zrečiti, da se bo bolje razvijala. Koruzo za zeleno krmo ali za okisanje še vedno lahko sejemo; jeseni nam bo dobro zalegla. Tudi ozimno grašico z ržjo bomo posejali še konec tega meseca, da se pred zimo dobro vkorenini ter nam lahko še pred zimo da dobro košnjo. Zgodaj spomladi jo bomo kosili drugič, majnika tretjič in potem lahko pride na to še proso ali pesa. Molzna živina nam bo za to tečno krmo izredno hvatežna. — Praznih strnišč ne puščajmo nepreoranih, ampak jih sprajimo čimprej, da se nam zemlja ne kviri. Plevel zatirajmo po vseh njivah, da ne napravi semena, kajti tako se najbolj množi. Pri krompirju izruvamo bolno steblovje, da gniloba ne predre do gomolja. Če hočemo krompir izbrati — selekcionirati za seme — zaznamujemo sedaj tista stebila, ki se nam zde najbolj zdrava in krepka. Od teh bomo gomolje doleteli za saditev. — Po sneti napadena koruzna stebila izruvamo in sežgemo. — Po zelju oberimo gosnice. — Ozimno pšenico in rž za seme trijeriramo in pripravimo za jesensko setev. Pravčasno tudi naročimo potrebna umetna gnojila za jesensko gnojenje.

Travniki. Na travnikih začenja zdaj že košnja otave. Če je ta dovolj zgodnja in je pričakovati ugodne jeseni, bomo lahko pospravljali še otavič ali pa imeli dobro jesensko pašo. Na deteljiscih se sedaj rada pojavi predenica. Kjer jo opazimo, jo takoj zatrimo, da si z njo ne skvarimo krme in ne zaplevelimo gnoja. Ob deževnem vremenu lahko razvažamo gnojnico po travnikih.

Vrtnarstvo. Čas je tu za nabiranje zrelega zelenjadnega semena. V ta namen določimo samo najlepše razvite, krepke in zdrave rastline. Česnik in čebulo porujemo in spravimo. Na prazne gredice sadimo zimsko endivijo, ohrovt, kolerabo, sejemo špinajo, motovilec in zimsko salato. Zelenjavo zalivamo po potrebi, paradižnikom obiramo stranske poganjke-zalistnike, da gre sok raje v sad. Obiramo in uničujemo gosnice in druge vrtno škodljivce na zelju, ohrovту in na drugi zelenjavi.

Živinoreja. Živina se krmi z zeleno travo, pomešana z deteljo. Proti koncu meseca bo že tudi zelena koruza dobra za pokladanje, če je bila dovolj zgodaj posejana. Primešati ji je pa nekoliko detelje. Po košnji otave lahko začnemo živino spuščati na pašo. Sedaj je tudi čas, da hleve temeljito očistimo in pred zimo pobelimo. — Dokler je vročina, je še vedno nevarnost za rdečico; zato prašiče cepimo, če tega še nismo storili. — Kokoši se začno misati, tedaj jih je tečno krmiti.

Sadjarstvo. Na sadnem drevju močno obložene veje podpremo, da se ne polomijo. Zrelo sadje obiramo vedno le ob lepem vremenu. Odpadlo sadje poberejo vsak dan sproti ter ga porabimo deloma v gospodinjstvu, deloma za krmo prašičem.

Vinarstvo. Kjer je to potrebno ali pa po toči bomo trte še enkrat škropili, plesnivo grozdje pa požveplali. Trte moramo zdaj vršičkati in spraviti grozdje na jasno.

Čebelarstvo. Čebele so imele spomladi slabo pašo. Sedaj čakajo na ajdo, če bo ta kaj dala, da bo vsaj za zimo. Pri prevozu čebel na pašo je skrbno paziti, da se ne zgodi kaka nesreča.

Inž. R. Lah.

Ludovik Pušč:

Spet in še: slovenska beseda

Morda bo kdo rekel, ko bo videl naslov: ta človek se pa suče kar naprej okrog ene in iste reči s svojim pisanjem. Slovenska beseda, nato slovenska zemlja, pa spet slovenska beseda... Saj je res in bi imel lahko prav! Ampak če bi pisal samo o tem leto in dan, pa bi še vedno kaj ostalo, kar bi bilo treba slovenskim ljudem na vsa usta povedati.

Oni dan sem se vozil z vlakom po slovenski zemlji. Bral sem časopis in se nisem brigal niti za sopotnike in ne za stvari okrog sebe. Kar se oglasi potnik, rekoč svojemu sosedu: »Poglejte no, v koliko jezikih je na onile tablici napisano! Ali po slovensko ne vidim nič napisano!« Besede so se mi tako zaletale v uho, da sem pustil branje in začel ogledovati napise po oddelku. Tablice so bile lepe, emajlirane in očividno ne zelo stare. Na njih je bilo napisano najprej po srbohrvaško v cirilici, nato isto v latinici, potem po francosko, nato po nemško in na koncu po laško. Ti ljubav slovenščina, kje si pa ti? In sem razmišljal: saj vendar nismo na mednarodnem ozemlju. Na najlepšem kosu jugoslovanske domovine smo, ki se mu pravi Slovenija. Vagon vozi stalno samo po slovenski deželi in ne po Nemčiji, ne po Italiji, še manj po Franciji. Čemu vsi ti napisi? Pa mi je prišlo na misel: tujski promet! V našo deželo hodijo tuje, pa so menda zastran njih vse te jezike stlačili na tablice. Naj bo, četudi v skromno človeško pamet noče iti, čemu je za te tuje, ki se najbrž precej vozijo po svetu, treba na naših vagonih v njihovem jeziku pripovedovati, da se po tleh ne sme pljuvati in da se za zavoro sme potegniti samo v sili! Pa naj bo! To bi nazadnje še šlo v glavo, nikakor pa noče iti, da poleg vseh teh jezikov ni mesta za slovenski jezik.

Odložil sem časnik in grebel z mislimi naprej. Vedno bolj mi je bilo hudo. Od slovenskega kmeta terjajo davke v jeziku, ki je slovenščini sicer zelo soroden, ali slovenski ni in ga kmečki človek ne razume. Na postajah v

slovenski zemlji dobiš v roke tiskovine, kjer ni duha ne sluha o slovenskem jeziku; na poštah po večini ne poznajo slovenskih tiskovin, čeprav so natisnjene v Ljubljani. Nekatere podjetnice raznih bančnih zavodov ne smatrajo za potrebno, da bi na slovenski zemlji imele razne obrazce natisnjene v slovenščini, čeprav jim je slovenskih žuljev denar zelo ljub. Kdo bi te žalostne stvari še našteval! Saj jih je povsod vse polno.

Mi bo morda kdo zabrusil: Separatist si! Nisem! Imamo oporoko pokojnega velikega kralja Aleksandra, ki ni bil separatist: »Samo dober Slovenec more biti dober Jugoslovčan!« Imamo ustavo, kjer je med uradnimi jeziki tudi slovenščina. Vprašam vas vse: Ali je dober Slovenec, kdor dopušča, da se njegov materin jezik neusmiljeno zapostavlja? Ali je to v duhu ustave? Stanje, kakor ga imamo v slovenski zemlji sedaj, bije naravnost v obraz volji Kralja-mučenika in njegovi ustavi? Kdor vedoma uči in dela drugače, je nasprotnik velike, svobodne aleksandrovske Jugoslavije.

Če je temu tako, zakaj se po naših vagonih šopirijo vsi mogoči jeziki, samo slovenskega ni? Zakaj po uradih obrazci in tiskovine brez slovenščine? In tako dalje! Zakaj tako!? Zato, ker vse kaže, da smo Slovenci s tem zadovoljni. V resnici pa nismo in se jezimo. Toda povejte, koliko imamo shodov, zborovanj in taborov, na katerih ne bi gladko pozabili na to osnovno in za Slovence bistveno zahtevo? Tam, kjer odločajo, kako se bodo natisnile te in te tiskovine, tablice, napisi, niso tako nespametni, da bi rinili nanje še slovenski jezik. Čemu? Saj je vse v redu tudi brez njega. Če bi pa z vsakega slovenskega zborovanja prišla na merodajno mesto odločna zahteva toliko in toliko stotin in tisočev zavodnih Slovencev, da hočejo biti tudi — in zlasti — glede jezika enakopravni, do česar imajo sveto pravico, potem bi bilo kmalu drugače. Pa ne samo v jezikovnem vprašanju, tudi v drugih. S šlevami ravna kakor kdo hoče, s samozavestnim narodom pa prej ali slej, kakor ta narod hoče.

Nagradno vprašanje za avgust 1936

Poudariti moramo, da naših nagradnih vprašanj noben čitatelj ne smatra za kako loterijo. Kolikor smo se mogli doslej prepričati, odgovarjajo na naša vprašanja zgolj resni ljudje, ki se zavedajo, da more tak medsebojni razgovor biti v splošno korist. To je znamenje velike zrelosti naših ljudi ter moške resnosti, s katero naši čitatelji naša stremjenja spremljajo. Tudi v bodoče hoče »Naša moč« biti iskren prijatelj našemu delovnemu človeku. Da pa bi bilo vse delo »Naše moči« popolnoma v skladu z ljudskimi potrebami in željami, zato vabimo in pozivamo vse naše člane, da v okviru naših nagradnih vprašanj do 31. avgusta t. l. sporočijo uredništvu »Naše moči« naslednje:

1. Kateri članek vam je bil doslej v »Naši moči« najbolj všeč? Povejte tudi, zakaj vam je bil všeč.

2. Kakšna naj bo »Naša moč« v prihodnjem letu?

3. Ali ste pripravljene za zboljšano »Našo moč« v prihodnjem letu plačati vsaj nekoliko višjo naročnino?

Prepričani smo, da bo na ta važna vprašanja odgovoril prav sleherni, ki mu je obstoj in razvoj našega lista važen.

Lepa tolažba. Bolnik: »Gospod doktor, povejte mi po pravici: ali morem sploh ozdraviti?«

Zdravnik: »Čisto gotovo boste ozdravili. Statistika kaže, da pri boleznih, na kateri Vi trpite, ozdravi ravno en odstotek bolnikov.«

Bolnik: »En odstotek?«

Zdravnik: »Da. In Vi ste ravno stoti bolnik, ki ga zdravim zaradi te bolezni. Prvih devetindevetdeset je umrlo.«

Pri župniku. Kmet: »Prosim jih lepo, gospod župnik, naj mi povejo: ali morejo spat, ko venomer latinske bukve čitajo?« — Župnik: »Zakaj, Blaž?« — Kmet: »Tako. Za božjo voljo, jaz znam samo eno latinsko besedo, pa cele noči zaradi nje ne spim.« — Župnik: »Katera beseda je to?« — Kmet: »Eksekutor.«

Kaj mislite o kmečki zaščiti?

Ko sem pregledoval odgovore na to vprašanje, je kar silno rasla v meni samozavest. Prav res da sem ponosen, da sem sin slovenskega kmeta, onega kmeta, ki zna tudi o težkih gospodarskih vprašanjih pisati z občudovanja vredno globino ter resnostjo. Odgovori na gornje vprašanje so dokaz, kako globoko je ta zadeva posegla v vse naše življenje. Pri razdelitvi nagrad doslej nisem imel še nikdar tako težke naloge. Saj bi kar sleherni odgovor zaslužil nagrado in priznanje. Prav posebno pohvalno je treba omenjati, da se je na vprašanje oglasilo izredno mnogo žensk ter da so — čujte in strmite! — njih odgovori posebno kratki in jedrati. Ker je v teh odgovorih vsebovanih nešteto zlatih misli, bom vsaj krajše odlomke objavil v prihodnjih številkah »Naše moči«. Opozoril bom pa na vse to tudi one, ki kmečko zaščito komandirajo.

V tej številki žalibog zaradi pomanjkanja prostora ne morem objaviti nagrajenih odgovorov. Čitali jih pa boste vsaj v izvlečku kdaj kasneje. Nagrado po Din 250.— dobi gospod France Črnc iz Zreč, ono po Din 150.— pa gospa ali gospodična Marija Leskovšek iz Dobja, p. Slivnica pri Celju.

Iskrena hvala vsem, ki ste mi podali toliko bogatih misli in načrtov. Upam, da vaše delo ne bo zastoj, temveč da bo pripomoglo k zbolšanju položaja našega dobrega človeka.

Urednik.

Cenjenemu občinstvu vljudno naznanjam, da otvorim v začetku avgusta t. l. v novi zgradbi Vzajemne zavarovalnice na Miklošičevi c. 17 **trgovino** z mešanim blagom, v lastni režiji producirane mila ter prodajo vseh vrst najfinejšega kruha in peciva. Nudila bom najboljšo moko iz Bačkih in iz Majdičevega mlina na drobno in debelo. Postregla bom vedno z najboljšim in svežim blagom po zmernih cenah. Za obilen obisk se priporoča: **ŠTRUKELJ ŠTEFANIJA**

16 enodružinskih vil za Stadionom v Ljubljani, ki jih je po načrtin arh Fr. Tomaziča zgradila Vzajemna zavarovalnica. Tudi te hiše pričajo za moč naše zavarovalnice, pa tudi za njen socialni smisel. Saj je s tem Vzajemna dosti pripomogla k odpravi stanovanjske bede v Ljubljani.

Mlada moč

Dragi otroci!

Če bi sodil po vaših odgovorih, bi moral reči, da se konca šolskega leta niste prav posebno veselili. Odgovorov sem prejel razmeroma malo in še ti so bili kaj malo prida. Prav zato sem imel tudi težko stališče pri razdelitvi nagrad. Upam pa, da sem bil vseeno pravičen, če sem takole ukrenil:

Prvo nagrado (knjigo »Gruda umira«) sem poslal Ivanu Kokalju, učencu VI. razreda v Petelinem, p. Dol pri Ljubljani, ki mi je takole odgovoril:

Dragi brat Ivo. Na vprašanje Zakaj se veselim konca šolskega leta odgovarjam. Konec šolskega leta se veselim zato, da bom potem lažje pomagal doma očetu pri delu, da se prinčim dela na polju in doma, ker ljubim to lepo slovensko zemljo, zato jo hočem z veseljem obdelavati, če tudi mi znoj zaliva obraz. Ne mislim se nikdar ločiti od nje, ker nam je ona res prava krušna mati, če tudi dosti terja od nas. Naša je pa le, in jaz ostanem njenin. Ko zrastem bom pa tudi zastopnik Vzajemne, ker ta je edina naša domača slovenska koristna naprava, katera vsakemu kdor se pri njej zavaruje, rada in najbolj darežljivo priskoči na pomoč, ako mu skoči rdeči petelin na njegovo streho. Zatorej vsakemur kličem: Vsi Slovenci zavarujte se le pri edini slovenski zavarovalnici »Vzajemnici«.

Drugo nagrado (knjigo »Luč z gora«) bo čital Drago Otorepec, dijak I. gimn. raz. v Gaberju pri Celju. Njegov odgovor je pa tale:

Dragi brat Ivo! Povedal Ti bom, zakaj se veselim počitnic. Zato, ker sem se moral celo leto truditi z učenjem in se mi bo glavica sedaj malo odpočila. Tudi se lahko grem na vrt igrat, brez strahu, da bi me kdo poklical: »Halo, učit!« Pa spanja si privoščim sedaj po mili volji. Najbolj pa se veselim počitnic zato, ker je bilo izpričevalo odlično in me je teta tudi za to vsa vesela pohvalila. Veselim se pa tudi že zdaj prihodnjega šolskega leta. Prav pridno se bom učil, da bom kedaj učen mož in da bom v korist našemu dragemu narodu.

Tretjo nagrado (knjigo »Najdenček Jožee«) bi pa moral poslati mojim prijateljem v Zg. Dolini pri Trziču. Kar cel šop odgovorov so mi poslali in enega sem bil bolj vesel kot drugega. A poznate tisto Gregorčičevo pesem o odlikovanju? In tako morem tudi jaz »v tem enem« Jožefu Slaparju odlikovati vse ostale. Naj mu pa drugi ne zavidajo. Še dosti prilike bodo imeli za pisanje in za nagrade. Le korajžo. Da pa ne bo kdo iz Zg. Doline hud, Slaparjevega odgovora ne bom tu natisnil. Upam, da Jože zaradi tega ne bo godrnjal.

Prijateljčki! Kako pa kaj na vprašanje v 7. številki »Naše moči« odgovarjate? Doslej sem prejel nekaj prav hudo zanimivih odgovorov. Po loško in ribniško, po prleško in haloško, po pohorsko in šmarsko jo zavijate in prav je tako. Kdor pa še ni odgovoril, naj nagradno vprašanje še enkrat prečita, sede in korajžno napiše.

Ker bodo pri julijski nalogi vaši možgančki hudo trpeli, zaradi tega vas v avgustu ne maram preveč mučiti. Na tole vprašanje mi boste odgovorili:

Kakšna naj bo „Mlada moč“ v prihodnjem letu?

Vprašanje je sicer lahko, a od sile važno. Hočem namreč, da postanete tako rekoč soredniki »Mlade moči«. Vse vaše pametne želje bom upošteval. Kakršno boste sami hoteli, tako »Mlado moč« boste prihodnje leto imeli. Pišite mi, če vam je sedanj način nagrad všeč ali pa naj ga spremenimo. Morda bi radi kaj risali? Kar korajžno na delo!

Lepo vas pozdravlja

brat Ivo.

Vprašanja in odgovori

19. — F. Ivo, Zagreb: Pravite, da ste imeli pri »Feniksovi« polici tudi tako zvano valutno klavzulo, mi pa da Vam je nismo hoteli izstaviti. Imate popolnoma prav! Listine, ki jih mi v življenjskem zavarovanju izstavljamo, morajo biti tehtne in res kaj prida. Valutna klavzula pa nima za zavarovanca prav nobenega pomena. Po obstoječih zakonitih določbah je namreč sklepanje zavarovalnih pogodb v tujih valutah nedopustno. Zato Vam nobena zavarovalnica ne more jamčiti, da Vam bo izplačala zavarovalno vsoto v švicarskih frankih ali angleških funtih. Sicer pa tisto znamenito valutno klavzulo pazljivo prečitajte! Videli boste, da je v njej najvažnejši »če«. Če bo namreč v kraljevini Jugoslaviji sprememba v tujo valuto dovoljena. S precejšnjo gotovostjo Vam lahko povemo, da to ne bo dovoljeno. Tendenco, da se sklepajo zavarovalne pogodbe samo v domači narodni valuti, je vsesplošna in državni interesi to naravnost zahtevajo. Mi zavarovancem zaradi tega takih brezpomembnih dodatkov k življenjskim policam ne nudimo. One so le pesek v oči nepoučenemu zavarovancu.

20. — T-r. M., Rogaška Slatina: Imate življenjsko polico »Feniksa«. Dve leti je stara in na premijah ste plačali že okrog 10.000 Din. Vprašujete, če bi Vzajemna to polico prevzela v tem smislu, da bi Vam izstavila svojo polico, po kateri bi bile vse premije prav tako že za dve leti poravnane. Vi pa bi samo nadaljevali s plačevanjem premij. Pri tem se sklicujete na neko drugo zavarovalnico, ki Vam baje to nudi, a Vi da zaupate le naši domači zavarovalnici. — Če Vam katera druga zavarovalnica kaj takega nudi, je to njena stvar. Mi bi Vas opozorili le na tole: Premija je že v »Feniksovi« polici preniko kalkulirana. Zato bi mi proti taki premiji ne izstavili nove police, čeprav bi Vi plačali premijo za dve leti nazaj. Vi bi radi celo, da Vam v nazaj ne bi bilo treba ničesar plačati, da bi bili tedaj pri Vzajemni kar dve leti brezplačno zavarovani. Zavarovati bi Vas morali tedaj celo ceneje, kot Vas je zavaroval »Feniks«. To bi se pa reklo, da smo zapustili pota solidnega in varnega zavarovanja in se spustili v špekulacijo. Na to pot ne gremo. Višina naših premij je vseskozi utemeljena. Ona je tisto, kar našim zavarovancem daje popolno gotovost, da jim bodo zavarovalne vsote v vsakem primeru v celoti izplačane. Kdor dela drugače, izpostavlja svoje zavarovance nevarnosti enakih presenečenj, kakor so jih doživeli »Feniksovi« zavarovanci.

21. — Elza N., Slovenj Gradec: Vi imate večjo vsoto gotovine, ki je ne zaupate hranilnicam. Zaupali pa bi jo proti primernemu obrestovanju Vzajemni zavarovalnici. — Vedeti morate, da Vzajemna ni hranilnica in se s takimi posli ne more pečati. Pač pa smo pripravljene izstaviti Vam življenjsko polico proti enkratnemu plačilu premije. V ta namen sporočite uredništvu »Naše moči«, kdaj ste rojeni in koliko gotovine bi bili pripravljene vložiti za tako zavarovanje. Nato Vam bomo stavili določen predlog. Na ta način boste popolnoma zavarovali svojo gotovino in še sami boste zavarovani za primer predčasne smrti. Bodite prepričani, da bomo v vsem upoštevali tudi Vašo korist.

22. — K. S., Sv. Lovrenc na Drav. polju: Pravite, da nima pomena zavarovati proti požaru tudi premičnine. — To se pa motite.

Cistercijanski samostan v Stični na Dolenjskem

Letos 15. in 16. avgusta bomo tu proslavili 800 letnico obstoja samostana; obenem bo to spominska slavnost na veliki ljubljanski evharistični kongres

Vi res da še niste nikdar pogoreli in ste za to Bogu hvaležni. Ali tam naokrog je bilo že nešteto požarov in jih je še. Ali niste opazili, da so pogoreli izgubo pogorelih premičnin najbolj čutili. Čeprav za hišo niso bili visoko odnošno dovolj visoko zavarovani, so si poslopja kimalu spet postavili, ker jim je pomagala dobrodelnost sosedov. Ta je dal les, drugi je pomagal z delom itd. Ko pa je bila hiša postavljena, je v njej manjkalo postelj, mize, orodja, skratka vsega, kar je prejšnji dom napravljalo tako udoben in ljub. Premičnin pa sosedje pri vsej svoji srčni dobroti niso mogli prispevati. Leta in leta mnogokrat traja, da si tak pogorelec nabavi spet primerno pohištvo, vozove, orodje in kar je še takega pri hiši potrebnega. Tako kaže izkušnja, da bi bilo v mnogih primerih bolj potrebno, da je primerno zavarovano premično premoženje kot pa poslopje samo. Tu smo omenili samo velike požare, kjer zgorijo poslopja. Koliko pa je manjših požarov v stanovanjih! Vse take škode bi lahko ljudje prevalili na zavarovalnico, če bi imeli premičnine primerno zavarovane. I. P.

Valenčič Adolf, Primskovo:

Nezgodno zavarovanje

Ta vrsta zavarovanja je pri nas še le v povojih. Dvoje je krivo temu: izgovor, da ni denarja, v glavnem pa to, ker ljudje niso ali pa so nepravilno poučeni o tem zavarovanju.

Zdrav človek, najsi bo ročni ali duševni delavec, skrbi lahko zase in za svojo družino. Ne tako pa, če se ponesreči, bodisi pri svojem poklicnem delu, bodisi pri športu, ali pa če postane žrtev prometne nesreče. Nešteto članov beremo dan za dnem v časopisih o nezgodah. Kronika naših bolnišnic in zdravnikov ve o teh povedati marsikaj strašnega.

Koliko je naših družin, ki so zašle v revščino, ker se je družinski oče ponesrečil ter ostal popoln ali delen invalid! Da, med našimi berači so ljudje, ki so bili nekdanj spoštovani obrtniki, a so postali nezmožni za delo po katerikoli nezgodi.

In vendar je mogoče, da se obvarujemo vsaj škode, če že nezgode same ne moremo preprečiti. S primeroma malenkostno premijo lahko obvarujete sebe odnošno svojo družino revščine, ki bi nujno sledila nezgodi.

Ne vemo ne ure ne dneva. To ne velja le za smrt, ampak prav tako tudi za nezgodo. Pol dinarja, dinar na dan, pa ste rešeni najtežje skrbi, mučne odgovornosti, kaj bi bilo z vami, kaj z vašimi družinami, če se vam pripeti nezgoda in postanete invalid ali se celo smrtno ponesrečite.

Ni izgovora: moj stan, moje delo ni nevarno. Mizar pri stroju, klepar na strehi, šofer na avtomobilu, športnik na kolesu, uradnik na cesti, cerkovenik v zvoniku, duhovnik na potu k bolniku, gostilničar v svoji krčmi, voznik na vozu itd. — vsakdo in povsod je v nevarnosti: doma, na cesti, na vozu, na železnici, na kolesu... Le tisti, ki bi mogel ves dan ležati v postelji, bi bil varen, a še temu se lahko strop podere na glavo.

Obrnite se takoj na zastopnike Vzajemne zavarovalnice, ki vam bodo dali potrebna pojasnila in vam primerno svetovali!

Nezgodna, o kateri morda danes čitate v časopisu, da se je pripetila drugemu, lahko doleti jutri vas!

Ne odlašajte — zavarujte se!

F. K.—n:

Krajevna imovina posameznih delov občin

(Nadaljevanje.)

Bivša kranjska deželna zakonodaja je imela poleg zakona o oskrbovanju soseske in imetja iz l. 1912. še starejši zakon z dne 26. okt. 1887. l., dež. zak. št. 2 od leta 1888. o razdelbi skupnih zemljišč in uredbi dotičnih skupnih pravic do njih uživanja in oskrbovanja. Ta zakon velja še danes in ga izvršujejo v lastni pristojnosti agrarne oblasti po komisarju za agrarne operacije.

Kaj lahko se utegne zgoditi, da pride do spora med krajevnim zborom in med agrarno oblastjo glede uprave premoženja, o katerem ni zadostne jasnosti, kateri gospodarski skupnosti prav za prav pripada.

V zemljiški knjigi je tako premoženje lahko vpisano kot last srenje (označba skupnosti, kakršne v novi naši zakonodaji pogrešamo), je pa tudi lahko last upravičencev — morda celo z navedbo deležev poedincev. Tudi te vrste premoženje, na katero je raztegnila svojo pristojnost agrarna oblast, ne spada v pristojnost krajevnega zbora in krajevnega starihine. Iz prakse mi je znano, da je že ob prejšnjih mnogo jasnejših določilih večkrat nastal spor o pristojnosti (kompetenčni konflikt) med oblastvom, ki je izvrševalo nadzorstvo nad vaško (soseskino, podobčinsko) imovino in med agrarno oblastjo. Se več takih sporov utegne nastati, ko se bodo začela izvajati nova določila §§ 110—120. zakona o občinah, ako ne bo poprej natančno ugotovljeno, kateri gospodarski skupnosti pripada eno ali drugo premoženje v smislu izvajanj našega članka, ki bodi s tem zaključen.

Sejmi v avgustu 1936

1. Pišece; Ponikva (za živ.). — 2. Dravograd. — 3. Čakovec; Videm ob Savi; Sv. Lenart v Slov. gor.; Ribnica na Dol.; Zagorje ob S. (za blago in živ.). — 4. Sv. Peter pod Sv. gorami; Št. Ilj pri Velenju. — 5. Dole pri Litiji; Krašnja; Krka na Dol.; Lemberg; Loka pri Zid. m.; Ptuj; Vrhovec; Črna pri Prevaljah — 6. Črnomelj (za blago in živ.); Marija Snežna na Velki; Martjanci. — 7. Draškovec. — 8. Studenec. — 9. Ljutomer (za živ.); Radeče pri Zid. m.; Žužemberk. — 10. Bražiče; Dob pri Domžalah; Gor. Radgona; Ig pri Ljubljani; Kamna gorica; Podčetrtek; Razkrižje; Rovte pri Gogatecu; Slov. Gradec; Sv. Lovrenc na Dr. polju; Sv. Lovrenc pri N. m.; Spod. Poljskava; Svetina. — 11. Kamnik (za blago in živ.). — 12. Sveti Jurij ob j. ž. — 13. Turnišče. — 14. Leskovec pri Krškem; Ptujška gora; Toplice pri N. m.; Vinica na Dol. — 15. Cerklje pri Kranju; Draškovec; Hotavlje (samo za blago); Lož; Planina pri Rakeku; Rakičan; Škofja Loka (samo za blago); Šmarje pri Ljubljani; Trebnje; Vače pri Litiji; Vuzenica; Sv. Rok pri Čakovcu. — 17. Mozirje; Oplotnica; Sevnica ob Savi; Pilštanj. — 18. Sv. Helena pri Čakovcu; Metlika. — 19. Hodoš. — 20. Blagovica;

Mursko Središče; Stična. — 21. Dokležovje v Prekmurju. — 22. Litija (za živ.); Nova vas pri Rakeku; Mokronog. — 24. Javorje pri Litiji; Kočevje; Laško; Murska Sobota; Rogatec; Slov. Bistrica (za blago in živ.); Sv. Duh pri Ljutomeru; Št. Jernej na Dol.; Velenje. — 25. Loka pri Zusmu. — 26. Breg pri Ptuj; Ljubno (samo za blago); Rajhenburg; Vel. Gaber. — 28. Dol. Lendava; Sv. Trojica v Sl. gor. — 29. Muta; Poljčane; Sv. Filip v Veračah; Sv. Tomaž pri Ormožu; Zagorje ob Savi (za blago in živ.); Žalec. — 30. Vel. Loka. — 31. Slov. Konjice; Videm-Dobrepolje; Ribnica na Poh. (samo za živ.); Št. Vid na Blokah.

Dr. B. M.:

O vplivu alkoholizma na duševnost

(Prosto pa Langeju.)

(Nadaljevanje.)

Z navdušenjem si nekateri zastavijo visok cilj, katerega pa lahko že v najkrajšem času izpodrine jokava ginjenost, podoba, ki jo pogosto srečujemo v predvojni ruski književnosti. Ali pa nadomesti to ginjenost visoka, patetična srditost, ki se pa presenetljivo hitro izpremeni v tarnanje ali v cinčno, negloboko zafkvanje.

Ni ga kroničnega pijanca, ki bi ne našel opravičila za svoje pijančevanje. Strankar pijanec se bo napil iz veselja, ker je njegova stranka zmagala pri volitvah, a se bo prav tako napil iz žalosti, če bo pri volitvah propadla. Umetnik pijanec se bo ob ugodni oceni svojih del napil zaradi tega, ker je doživel priznanje, ob neugodni oceni se bo napil zato, ker ga bedasti svet ne razume. Revščina in težke skrbi pogosteje zapeljujejo v pijančevanje kot pa ugodno materialno stanje, stvar, ki jo pogosto opazimo po rudarskih revirjih. Ne smemo kar takoj zameriti brezposelnosti, ki je nekje staknil majhen denar in se je napil na prazen želodec. Njegova rešitev ni v naši zameri, ampak nekje popolnoma drugje. Pomislimo, da ima marsikdo izmed nas skrito doma steklenico z žganjem ali z likerjem, ki je določena seveda le proti ščipanju v želodec, da pa nas v takem primeru ščiplje želodec najmanj dvakrat dnevno.

Nekateri kronični pijanci začno prej ali slej zanemarjati službo, ne prihajajo pravočasno v urad, si izmišljajo bolezni, da lahko ostanejo doma. Vsa sredstva žrtvujejo za pijačo, nekateri poneverijo blagajno, ponarede menico, znajo s čudovito spretnostjo »pumpati« tovariše, zanemarjajo družino, a mečejo krivdo za to na ženo in druge, končajo na cestah ali v bolnišnicah, prisilnih delavnicah ali v umobolnicah, marsikdo pa tudi v ječi. Nekatere spravi degeneracija telesnih organov v prezgodnji grob, nekateri se usmrte sami. So pa tudi taki, ki s čudovito odpornostjo popivajo do pozne starosti, ne da bi se jim bogve koliko poznalo. (Dalje sledi.)

Graber mož. »Veš, včeraj sem enkrat svoji ženi povedal vse, kar mislim o njej.« — »No, in ona?« — »Najprej ji je bilo malo nerodno. Potem mi je pa čestitala, ker da sem junak.«

Koledar za avgust 1936

1	Sobota	Vezi sv. Petra; Makabejski bratje	16	Nedelja	ENAJSTA POBINK. Rok, spozn.; Joahim, oče M. D.
2	Nedelja	DEVETA POBINKOŠTNA. Porciunkula. Alfonz M. Ligvorij, škof	17	Poned.	Hijacint, spozn.; Julijana, devica
3	Poned.	Najdenje sv. Štefana; Lidija, vdova	18	Torek	Helena, ces.; Agapi, muč.
4	Torek	Dominik, spozn.; Agapij	19	Sreda	Ludovik Tol., škof; bl. Peter, muč.
5	Sreda	Marija Dev. Snežnica. Ožbalt, kr.	20	Četrtek	Bernard, opat; Samuel, prerok
6	Četrtek	Gospodovo spremenjenje. Sikst II., papež	21	Petek	Ivana Frančiška Šantalska, vdova
7	Petek	Kajetan, spozn.; Donat, mučenec	22	Sobota	Timotej, muč.; Hipolit, škof in m.
8	Sobota	Cirijak, Larg in Smaragd, mučenci	23	Nedelja	DVANAJSTA POBINKOŠTNA. Srce Marijino. Filip Ben., spozn.
9	Nedelja	DESETA POBINKOŠTNA. Janez Vi-anney; Roman	24	Poned.	Jernej, apostol; Ptolomej, škof
10	Poned.	Lavrencij, muč.; Pavla, dev.; Filomena	25	Torek	Ludovik, kralj; Patricija, dev.
11	Torek	Tiburcij, muč.; Pavla, dev.; Suzana, dev. in muč	26	Sreda	Cefirin, papež; Bernard Of., spozn.
12	Sreda	Klara, devica; Hilarija, muč.	27	Četrtek	Jožef Kal., spozn.; Antuza, muč.
13	Četrtek	Janez Berhman; Kasijan, muč.; Hippolit	28	Petek	Avguštin, cerkv. uč.; Hermes, muč.
14	Petek	Post Evzebij, spozn.; Atanazija, vd.	29	Sobota	Obglav. Janeza Krstnika. Sabina
15	Sobota	VNEBOVZETJE MARIJE DEVICE	30	Nedelja	TRINAJSTA POBINKOŠTNA. Roza Limanska, dev.; Feliks
			31	Poned.	Rajmund (Rajko), spozn.; Pavlin, škof; Izabela

Luna: 3. avgusta polna luna; 9. avgusta zadnji krajec; 17. avgusta mlaj; 25. avgusta prvi krajec. Dan se skrči od začetnih 15 ur dve minuti na končnih 13 ur 28 minut. Skrči se torej za 1 uro 34 minut.